

NVZ-Reactie op VWS-voorstel uitgangspunten voor aanvullend beleidskader in fase 3 van pandemie

1. De NVZ onderschrijft het belang dat elke sector zich zo goed mogelijk op een ernstige zorgcrisis voorbereidt. Daarnaast vinden afspraken in de zorgketen (dus tussen sectoren) vooral lokaal plaats. Daar zijn ook de goede contacten tussen de zorgprofessionals uit de verschillende sectoren. Voor ziekenhuizen zijn er goed werkende afspraken over bovenregionale patiëntenspreiding, voor andere sectoren lijkt dat vanwege de versnippering niet effectief en doelmatig. Het is maar zeer de vraag of het werkt om bij majeure knelpunten in de thuiszorg, huisartsenzorg, ELV of VVT bovenregionale oplossingen te vinden. Ziekenhuizen hebben samen met zorgaanbieders en zorgprofessionals in de regio (denk aan huisartsen, VVT, medisch specialisten, ziekenhuis en thuiszorg) gedurende de gehele Covid-pandemie gezamenlijk de verantwoordelijkheid genomen om de zorg in goed overleg regionaal en lokaal zo goed als mogelijk te regelen en over de instellingen te coördineren. De regionale systemen zijn verschillend en dat vraagt om ruimte om met couleur locale te handelen, vertrouwen te hebben in professionals en bestuurders die daarvoor hun verantwoordelijkheid nemen. Het vraagt eerder om minder dan meer regels en centrale regulering.

2. De verwachtingen over de toegevoegde waarde van informatie uit de verschillende zorgsectoren lijken hooggespannen. De vraag is echter wat landelijke en regionale beelden toevoegen voor wat er feitelijk lokaal moet gebeuren. Het risico bestaat dat er een informatie-overload ontstaat waarover op verschillende overlegtafels wordt gesproken, terwijl de deelnemers aan die overleggen feitelijk geen verantwoordelijkheid kunnen nemen voor wat er lokaal moet gebeuren.

3. Afstemming met de IGJ is behulpzaam om te verkennen welke afschaling van (de kwaliteit van) zorg in welke situatie en omstandigheden als passend wordt bevonden. De nadruk zou daarbij moeten liggen op het geven van guidance over hoe je kwaliteit van zorg zo goed mogelijk kunt borgen en op welke wijze je, als het echt niet anders kan, concessies moet doen aan de kwaliteit van zorg. Tegelijkertijd moet ook duidelijk zijn dat niet alles voorzienbaar en voorspelbaar is en dat er handelingsruimte voor zorgprofessionals blijft om in crisis-omstandigheden professionele keuzes te maken die achteraf uit te leggen zijn. Ziekenhuizen hebben in de eerste en tweede golf laten zien dat zij een groot improvisatie- en probleemoplossend vermogen hebben. Dan blijkt er vaak méér mogelijk dan vooraf voor mogelijk werd gehouden. Zorg dat daar ook ruimte voor blijft en niet alles vooraf in nieuwe protocollen wordt vastgelegd en dichtgetimmerd.

4. Het uitgangspunt dat de afschaling van de zorg in alle sectoren steeds op hetzelfde niveau zit en dat de kwaliteit van Covid- en non-Covid zorg over alle regio's en alle sectoren uniform geborgd wordt, gaat te veel uit van de premisse dat de zorg tussen de verschillende zorgsectoren uitwisselbaar en substitueerbaar is. Dat is feitelijk in maar beperkte mate het geval. Reëler is het om lokaal praktische afspraken te maken hoe zorgaanbieders uit de verschillende sectoren elkaar kunnen helpen als één van de sectoren overloopt of het niet meer aan kan.

5. De aandacht gaat nu sterk uit naar een goede voorbereiding op een ernstige zorgcrisis. De NVZ vindt het belangrijk om ook nu al vooruit te kijken en de voorbereidingen te treffen voor hoe we uit de crisissituatie kunnen komen. Méér focus daarop kan ook bijdragen aan een goede bestrijding van de zorgcrisis.

Conclusie NVZ

Zorgaanbieders, bestuurders en professionals nemen hun maatschappelijke verantwoordelijkheid om lokaal samen te werken om de problemen als gevolg van de Covid-pandemie op te lossen en die verantwoordelijkheid zullen zij verder nemen, zoals steeds is gebleken. Zet daarom vooral in op versterking van het bestaande lokale en regionale overleg en vermijdt verdere centralisering van de aansturing van de crisis en het creëren van nieuwe overlegtafels.

Graag denken we verder over de verdere aanscherping van het tijdelijke beleidskader én het lastige vraagstuk hoe we uit de crisissituatie kunnen komen. In dat verband zou nog verder verkend kunnen worden of ziekenhuizen kunnen helpen bij het vaccineren van de verschillende doelgroepen.